

tu gara. Negozio ederra bai, behintzat: han bildu dira «Tenpluko merkatoriak» oro. Negozioa bai, baina are gehiago politikazko ekintza. Videlaren arrakasta: Videlak aurpegi ona agertu behar du internazionalki. Zer aukera hobetik? Argentinaren edertasunak erakutsiz, normaltasun itxura eman ez presondegiak, torturak, diktadura, 15.000 desagertuak, 8.000 presoak, azken urteotako politikazko arrazoiengatik 8.000 hilak... ahantzerazi egin ditu Videlak. Hara joan diren Espainiako jokalariek herri normal bat ikusi omen dute, aitortu dute bueltakoan. Eta noiz ikusi du Euskal Herriaren zapalkuntza gure hondartzetara etorri izan den udatiarrak?, galde genezake guk. Joku ezaguna da hori. Ikusgaitzagoa da «terrorismo zuria».

Zer egin, Argentinara joan ala etxean gelditu? Boicot egitearen adeko proposamenak egiazko jarraitzaile guti izan du. Zaila da. Interes gehiegi dago tartean, jokalarienak, «mass media»-renak, «Tenpluko merkatori»-enak, politikarientan, Estatuena... Batasunik ez litzateke lortuko, eta boicotak ez luke aski indarrik izango orduan.

Boicotaren aurrean, bazegoen bigarren aukera bat, denetzat posible dena eta inor gutik bete duena. Alegia: bertara joan eta «beste Argentina'78» horren berri eman. Frantziako *Le Nouvel Observateur* astekari ezkertiarak, marrazki batetan, futbol zelaia hilobiz bete agertu zuen. Hori ere Argentina da. Eta horren berri guti jakin dugu prentsaren bidez.

Futbol zelaian zein atera den garaile da gutiena hemen. Futbolari esker bada Argentinan dudagabeko garaile bat: Videla diktadorea. ■ *Joanes Lekerika.*

Bai eta bai

«Bai euskarari», hots, «Bai Euskaltzaindiari» kanpainak oihartzuna izan du. Pozgarria da. Euskaltzaindiaren premiak kontaezinak direna badakigu. Eta ez Euskaltzaindiarenak bakarrik, euskararen inguruan dabilen jende ororenak ere bai. Egia da, dirurik gabe ezin daitekeela ezer askorik egin; baina borondate onez eta ahalegin guztiz egin dena eta egiten dena ere ez da guti.

Kasu bat aipatu nahi dut orain eta hemen: euskara praktikatzera baserrietara jotzen duten euskaldunberriena. Kurtso garaian euskara ikasten dihardutenek, baserri eta herri tikieta joanaz, erraztasun gehiago lortu nahi dute ikasixea duten hizkuntzarentzat. Ez da harritzekoa euskaldun ikasi hauek, euskara bakarrik hitzegiten den herriak aukeratzen beren udako unibertsitate bezala. Hain zuzen ere, UEUren beste alor bat deritzat herri tiki eta baserriek egiten duten zerbitzu honi: aurrebiltze edo prestaketa bat.

Baina UEU aski ez zaigun bezala, udako egonalditxo hauekin

ere ezin gaitzeko konforma, urte osoa hiri «erdaldunduan» igaro behar baita.

Hiri haundietako euskaldun ikasi horietako batzuk agertu izan didate beren kezka, eta arrazoï guztiz: Udaldian baserri edo herri trikietan ikasi eta praktikatu duten euskarak ez duela jarraipenik, alegia. Beren hiri haundietara itzultzean, ez dutela euskaraz mintzatzeko girorik eta lagunik aurkitzen. Hauetako askok nahi lituzkete euskara hutsa mintzatzeko tokiak; hitzaldi errazak, euskara samurrean emango lirатеkeen tokiak, euskaraz mintzatzeko beti norbait aurki daitekeen moduko tokiak.

Euskara ikasi duten hauetako zenbaitek ez du erraztasunik konferentzia bat jarraitzeko, eta inolako erraztasunik ez aurkitzeak desanimoa sor lezake. Hauxe da komeni ez dena. Pazientziatz eta lotsa galduz euskara mintzatuari ere baietz esan behar diogu. ■ *Antonio Iraola.*

Bai euskarari! Euskarari bai!

Urte luzeegitan, basamortuko oihua eta norbaitzuren garrainsi larria besterik ez da izan «Bai euskarari! Euskarari bai!» Orain Herri osoaren kanta bihurtu da.

Udaberriko ekinaldiaren eta udazkenekoaren artean, uda daukagu. Bi ekinalditan pentsaturik dago Euskaltzaindiaren —Herri osoaren— kanpaina. Lehenengoak esperantzak suspertu egin ditu; hitzak eta promesak atera ditu. Orain lehenengoaren eta bigarrenaren artean gaude. Ez ahal ditu udako eguzkiak —eta oporraldiak— udaberriko esperantzak agortuko, orduko promesak jango, udaberriaren kanta isleraziko!

Udazkeneko ekinaldiak gogorragoa izan behar du. Udaberrikoak jende asko eragin du, kontzientzia asko suspertu du, diru mordoxka bildu, eta... eta zenbait talde eta indar politiko ere bere hitza esatera behartu du.

Agian inoiz gertatu ez dena lortu du euskararen aldeko kanpainak: Euskal Herriko alderdi politiko guztiak agiri berbera izenpete-razi ditu. Alderdi politikoek esan dute beren hitza: Euskara Euskal Herriaren hizkuntza da. Ez euskaldun batzurena. Ondorio handiak izan beharko lituzke honelako baieztapenak.

Baina oraingoz hitzetan eta baieztapen teorikotan gelditu dira alderdi politikoak. Alde honetatik, makal gelditu da udaberriko ekinaldia. Eskabide apala —eskekoarena— besterik ez da izan. Udazkenekoak, eskabide —eta eskubide— gogorra eta tinkoa izan behar du: exigentzia alderaezinekoa, indar politiko, kulturazko eta sozial guztientzat eta agintari guztientzat (politikoentzat, sindikalentzat, Elizakoentzat).